

sr_teacher_2024t205

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Psalam 119,11

Temelj proučavanja: Psalam 119,162; 2. Petrova 1,20.21; Jovan 16,13.14; Efescima 2,8.9; Rimljanima 3,23-31; Rimljanima 5,8-10; Rimljanima 6,22.23 .

Uvod: Proučavanje ove sedmice ističe tri centralna načela koja karakterišu Veliku borbu –

(1) Božji karakter je ljubav i pravda.

(2) Jedini put do spasenja je utemeljen na Njegovoj ljubavi i pravednosti.

(3) Prva dva načela izvire iz samo jednog izvora: Božjeg otkrivenja izraženog u Isusu Hristu i Svetom pismu.

Tokom srednjeg veka, činilo se da su ova tri načela zauvek obavijena đavolskom tamom, i da ih nikada niko više neće podržati ili uzdići. Međutim, Bog je pozvao nekoliko velikih ratnika, reformatora, da ustanu usred bojnog polja i još jednom podignu zastavu Božje istine. Ovih ratnika bilo je malo. Ipak, manjak reformatora trebalo je da pokaže da pokret nije ljudski, već božanski, kako po svom nastanku tako i po svom delovanju: to jest, mi koji smo na strani Boga u Velikoj borbi ne dobijamo bitku svojom mudrošću ili snagom.

Naprotiv, pobeđu u Velikoj borbi dobijamo samo ako svedočimo šta Reč Božja objavljuje i šta sila Božje blagodati može učiniti i čini za nas i u nama. Iz ovih razloga, reformatori su shvatili da je njihova misija da proglase pet velikih *Sola* ('samo'):

- *Sola Scriptura* („Samo Sveto pismo“),
- *Sola gratia* (spasenje „Samo blagodaću“),
- *Sola fide* (spasenje „Samo verom“),
- *Solus* ili *Solo Christus* („Samo Hristos“),
- *Soli Deo gloria* („Samo Bogu slava“).

Teme pouke – pouka ove nedelje istražuje dve glavne teme:

1. Biti na Božjoj strani u Velikoj borbi znači manifestovati nepokolebljivu veru u Sveto pismo kao jedino otkrivenje Božjeg karaktera i ljubavi prema nama.

2. Biti na Božjoj strani u Velikoj borbi takođe znači manifestovati nepokolebljivu veru u Božju blagodat kao jedini izvor i put spasenja.

Drugi deo: tumačenje

Sola Scriptura, Sola gratia, Sola fide

Zašto je protestantski princip *Sola Scriptura* toliko važan za Veliku borbu? Kako je to povezano sa spasenjem i sa drugim protestantskim „Samo“, posebno sa *Sola gratia* i

Sola fide? (Napomena: u skladu s Efescima 2,8, u ovom komentaru tretiramo *Sola gratia* i *Sola fide* kao jedinstveno načelo.)

Kao što smo videli, Velika borba je započela na nebu Luciferovom lažnom optužbom da je Bog zao i da je Njegova vladavina diktatorska. Nakon togam Velika borba se preselila na Zemlju, kada je Lucifer prevario naše praroditelje da poveruju da su, ili da bi mogli postati bogovi. U svakoj fazi ljudske istorije, đavo je radio sa neumornom zlobom da izopači Božji karakter, planove, suverenitet i zakon. Bog je odgovorio otkrivajući Sebe čovečanstvu. Jedan od načina na koji nam se Bog otkriva jeste kroz prirodu, istoriju, ljudsku prirodu i našu svest. Ovo božansko otkrivenje obično se naziva opštim otkrivenjem. Međutim, opšte otkrivenje nije specifično jer nije propozicionalno; drugim rečima, nije pretočeno direktno u reči. Pored toga, greh je proizveo značajne promene u prirodi, istoriji, ljudskoj prirodi, moralu, ljudskom razmišljanju i našoj percepciji stvarnosti, što predstavlja izazove za naše uvažavanje i razumevanje opšteg otkrivenja.

Iz ovih razloga, Bog se otkriva prvenstveno kroz posebno otkrivenje. Posebno otkrivenje znači da se Bog otkriva lično i propoziciono. U njemu možemo upoznati i razumeti Božji karakter, Njegovu ličnost, Njegove planove, Njegovu vlast nad ljudskom istorijom i Njegova načela delovanja i vladavine. Pre pada u greh, Božje posebno otkrivenje se manifestovalo kroz Njegov lični odnos i razgovore sa Adamom i Evom. Posle pada, Bog nije napustio čovečanstvo, iako je greh ozbiljno izmenio Njegov odnos sa ljudima. On je nastavio da se lično otkriva Adamu, Evi i ostatku čovečanstva na različite načine kao što su teofanije (bogojavljenje u različitim oblicima) ili proročka iskustva (snovi i vizije).

Hiljadama godina je Bog radio preko patrijaraha i proroka da bi se suprotstavio đavolovim dezinformacijama, ali i, što je još važnije, da bi pozvao čovečanstvo da Ga ispravno razume, da mu veruje i prihvati Njegov plan spasenja. Ipak, Bog se nije zaustavio na ovom obliku posrednog otkrivenja. Bog Sin, drugo lice trojedinog Boga, postao je ljudsko biće da bi Bog mogao da bude sa nama lično (Jovan 1,1-3.14) i lično nam pokaže svoju ljubav. Da bi nas spasao, Bog je uzeo na sebe krivicu za naš greh, postavši greh za nas da bismo mi postali pravednost Božja u Njemu (2. Korinćanima 5,21). Isus Hristos, utelovljeni Bog, bio je vrhunac Božjeg posebnog i ličnog otkrivenja čovečanstvu, pa čak i celom svemiru (Jevrejima 1,1-3). Kroz Isusa – u Njegovom utelovljenju, životu, službi, požrtvovanoj smrti i vaskrsenju – Bog je u potpunosti otkrio svoj karakter ljubavi i pravednosti, kao i svoju stvaralačku i spasonosnu moć. Posle Hristovog vaznesenja, Bog je nastavio svoje proročko otkrivenje kroz prisustvo i delovanje Svetog Duha.

Međutim, Božje posebno otkrivenje se ne zaustavlja na ovim istorijskim božanskim manifestacijama. Kroz proces nadahnuća, Bog je radio direktno sa prorocima i apostolima i preko njih (Efescima 2,20) da bi zabeležio svoje posebno božansko otkrivenje kako bi se ono objavilo i otkrilo celom svetu (2. Timotiju 3,16; Matej 28,20). Ovaj zapis o Božjem otkrivenju je Sveto pismo, koje se sastoji od Starog i Novog zaveta, a usredsređeno je na Božje otkrivenje u Hristu (Jovan 5,39.40; Luka 24,27).

Sveto pismo je stoga sastavni deo Božjeg posebnog otkrivenja, koji, kao Reč Božja, nosi istinski pečat Božjeg autoriteta. Kroz Sveto pismo, Bog žudi da svi ljudi znaju ko je On zaista i šta je učinio i čini za njihovo spasenje.

Napadi

sotona je upotrebio nekoliko strategija da potkopa Božje posebno otkrivenje. Jedna takva strategija bila je da se čovečanstvo navede da sumnja u ono što je Bog otkrio u svojoj Reči. Međutim, pošto se Božja Reč stalno potvrđivala, đavo se preusmerio na svoju glavnu strategiju: da Sveto pismo zavisi od ljudskog tumačenja i tradicije. Ova promena se dogodila u sredini Božjeg naroda u vreme Starog zaveta. Tako je u novozavetnim vremenima nekima od njih bilo teško da prihvate Isusa ne zato što je Sveto pismo bilo nejasno, već zato što su želeli da Božju Reč provuku kroz filter sopstvene tradicije (Marko 7,1-13). Tako je đavo postigao svoj trostruki cilj: da „ostavi zapovesti Božje“, da „ukine zapovest Božju“ i da „ukine reč Božju“ (Marko 7,1-13).

U početku, kao i kod Jevreja, tradicija može imati dobre namere. Ipak, ako se pažljivo ne rukovodi biblijskim principima, tradicija na kraju dovodi do same suštine greha – uklanjanja Božjeg autoriteta, pokušaja da Njime upravljamo i uspostavljanja ljudske vlasti nad Bogom, Njegovim carstvom i Njegovim otkrivenjem. Uzdizanje tradicije nad Rečju Božjom ruši samu svrhu i smisao Božjeg posebnog otkrivenja, a to je da otkrije Njegov pravi karakter, namere i planove i da otkrije put iskupljenja.

Umesto Božje ljubavi i spasenja po blagodati, ljudi se uče da slede uputstva verskih stručnjaka i da slede težak put spasenja (Matej 23,4).

Baš kao što je to učinio Hristos, prvi hrišćani su odbacili tradiciju i ponovo tumačili Sveto pismo u skladu sa smislom (Jovan 5,39.40; Luka 24,25-27; Dela 2,14-32). Kasnije su, međutim, hrišćani sledili primer judaizma i razvili svoje sopstveno tumačenje Svetog pisma zasnovano na različitim kulturnim, političkim ili filozofskim pretpostavkama. U vreme Lutera, Sveto pismo i njegovo tumačenje bili su čvrsto u rukama crkvenog magisterijuma. Prema ovim autoritetima, Biblija je previše božanska i sveta da bi je tumačili „obični“ ljudi. Baš kao što su pisari činili u Isusovo dane, rimokatoličko sveštenstvo i teolozi, pod maskom očuvanja identiteta i jedinstva Crkve, tvrdili su da ne mogu svi da čitaju i razumeju Bibliju. Njihovo uskraćivanje Pisma narodu imalo je za ishod nedostatak istinskog znanja o Bogu i nedostatak duhovnosti, sa strašnim posledicama. Shodno tome, odsustvo biblijske istine dovelo je do masovnog bujanja greha; ubrzo je Crkva tvrdila da ima vlast da upravlja Bogom, Njegovim carstvom i Njegovim putem spasenja. Zbog ovakvih kretanja, Crkva je, poput starih jevrejskih vođa, nametnula „novi“ put spasenja – kroz dela. Prema ovom učenju, ljudi se spasavaju od strane Crkve i kroz Crkvu, čineći ono što im Crkva kaže. Tako se učenje Crkve pretvorilo u poštovanje hijerarhijskih i svetotajinskih obreda, dok se učenje o spasenju pretvorilo u prihvatanje pokajanja i oprosta. Bogu je uskraćeno upravo ono sredstvo koje je stvorio da direktno dopre do svih ljudi, a to je Sveto pismo.

Uspostavljanjem načela *Sola Scriptura*, protestantski reformatori su ustali protiv ove demonske strategije koja je delovala unutar Crkve. Reformatori su ustanovili da je Sveto pismo jedini oblik posebnog otkrivenja koje je Bog dao Crkvi u to vreme i da ljudima treba dozvoliti da neposredno slušaju Boga čitajući Bibliju. *Sola Scriptura* ne znači da su protestantski reformatori isključili bilo koji drugi oblik znanja, kao što su razum, umetnost ili iskustvo. Ono što su reformatori mislili pod *Sola Scriptura* jeste da je Sveto pismo Božje autoritativno otkrivenje koje oblikuje naš pogled na svet, govoreći nam ko je On, šta je uradio, ko smo mi i šta nam se dogodilo prilikom praroditeljskog greha. Dalje, Sveto pismo otkriva kako nas Bog spasava i šta očekuje od nas. Dakle, autoritet Svetog pisma je iznad autoriteta Crkve i iznad bilo kog drugog ljudskog autoriteta ili oblika znanja. Reč Božja je stvorila Crkvu, a ne obrnuto.

Načelo *Sola Scriptura* je direktno i neodvojivo povezano s uspostavljanjem drugog načela, *Sola gratia / Sola fide*. Kada je Martin Luter čitao Bibliju bez filtera tradicije, otkrio je u njoj istinski Božji karakter i Njegov pravi put spasenja. U Svetom pismu, protestanti su otkrili centralnu poruku koju je Bog želeo da saopšti čovečanstvu usred Velike borbe: naš Bog je Bog ljubavi i pravednosti, a ne tiranin. Čak i kada smo se pobunili protiv Njega, On je umro umesto nas. On nam je ponudio dar svoje pravednosti da bismo bili vraćeni u Njegovo carstvo kad ovaj dar prihvatimo verom.

Napad liberalne teologije

Nažalost, u poslednjih nekoliko vekova, i sam protestantizam će preplaviti još jednom đavoljom strategijom raskidanja Božjeg odnosa sa čovečanstvom. Liberalni protestanti nisu zabranili ljudima da sami čitaju Sveto pismo. Umesto toga, ovi liberalni mislioci su reinterpretili samu definiciju i prirodu Svetog pisma.

Za njih Biblija više nije bila božansko posebno otkrivenje, već samo proizvod evolucije ljudskog uma, kulture i morala. Dakle, Sveto pismo nije Božja Reč čovečanstvu, već puke ljudske reči, mašte ili spekulacije o Bogu, koje su proizašle iz prirodnog ili istorijskog okruženja ljudi. Iz tog razloga, prema liberalnom protestantizmu, direktno, prirodno, doslovno i pobožno čitanje Svetog pisma kao Reči Božje jednostavno je pogrešno. Umesto toga, Sveto pismo moramo čitati na isti način i s istom metodologijom potrebnom kada čitamo dela iz književnosti, istorije, kulture ili filozofije.

Sledstveno tome, umesto tradicionalnog protestantskog istorijsko-gramatičkog metoda čitanja Svetog pisma, pristalice liberalne protestantske teologije nametnule su Svetom pismu istorijsko-kritički metod biblijskog tumačenja. Protestantski princip *Sola Scriptura* je propao budući da, prema ovom novom pravcu razmišljanja, Sveto pismo više nije bilo jedini autoritativni izvor Božjeg posebnog otkrivenja. Umesto toga, Biblija je postala samo jedan od mnogih istorijskih ili monumentalnih dokumenata koje je stvorilo čovečanstvo. Štaviše, urušilo se i načelo *Sola gratia / Sola fide* jer su i Sveto pismo i put spasenja postali proizvod ljudskog duha i moralnih i verskih pregnuća. Osim toga, suprotno Svetom pismu (Dela 4,12), Hristos je samo jedan od mnogih puteva spasenja. Tragično, ovaj pogled na Sveto pismo i ovaj metod biblijskog tumačenja postali su dominantni u svim hrišćanskim denominacijama.

Kao Božjoj Crkvi ostatka poslednjeg vremena, adventistima sedmog dana je još jednom Bog poverio misiju da proglase temeljna biblijska načela *Sola Scriptura*, *Sola gratia* i *Sola fide*.

Treći deo: primena na život

1. Razmišljajte o pet *Sola* protestantskih reformatora. Kako su oni relevantni za vaš život? Koliko su relevantni i za religije i kulturu oko vas? Kakav doprinos bi pet *Sola* mogli dati zajednici u kojoj živite?
2. Kako vaša zajednica i/ili kultura gleda na Sveto pismo? Na koji način po vama podržavanje Svetog pisma u vašem konkretnom religiozno-duhovnom kontekstu predstavlja Velike borbe?

3. Kakav je vaš lični doprinos uzdizanju Svetog pisma u vašoj lokalnoj zajednici, kao delu Velike borbe? Kako u svom religiozno-duhovnom kontekstu možete biti poput Viklifa, Tindejla ili Lutera?